

Іванова А.М.

курсант,

Науковий керівник: Журавель О.А.

старший викладач,

Дніпропетровський державний університет внутрішніх справ

ФІЗИЧНЕ ЗДОРОВ'Я У КОНТЕКСТІ СОЦІАЛЬНОГО БУТТЯ ОСОБИСТОСТІ

Фізичне здоров'я особистості є запорукою її гармонійного розвитку, критерієм якості її соціального буття, фактором успіху на всіх рівнях соціальності. Наповнення ціннісно-екзистенційними смислами ідеї фізичного здоров'я, акцентуація питання ставлення індивіда до себе, до власного соціального оточення, до життя загалом є умовою розбудови гуманістичної архітекtonіки сучасної наукової парадигми, збереження цілісності індивідуального світу людини та її соціокультурного прогресу. Окремо слід підкреслити, що фізичне здоров'я нації в умовах постіндустріального суспільства та стрімкого розвитку новітніх технологій є показником якості суспільного життя країни, її

життєздатності та успішного прогнозованого майбутнього, маркером рівня людиноцентризму державної політики.

Філософське осмислення феномену фізичного здоров'я зумовлене необхідністю концептуального обґрунтування інноваційної моделі розвитку суспільства, визначенням його методологічних імперативів, цивілізаційних векторів динаміки соціокультурного зростання України. Глобалізаційна технократизація цінностей, дегуманізація та комерціалізація фізичного і духовного спрямовують наукову рефлексію проблеми здоров'я людини до пошуків вищих смислів у прагматично орієнтованому соціумі, в його ментальній сфері. Фізичне здоров'я у своїй цілісності є багатоаспектним феноменом і являє собою складну систему, функціонування якої детермінується медикобіологічними, науково-технічними, екологічними, соціально-політичними, екзистенційними, духовно-моральними та іншими чинниками.

Історія розвитку філософських поглядів на здоров'я людини пов'язана зі зміною світоглядних концепцій, що домінували в конкретну культурно-історичну епоху. В контексті соціально-філософського осмислення, здоров'я є таким способом існування людини, який характеризується наявністю гармонії у взаємодії двох людських світів: внутрішнього і зовнішнього. В сфері соціального буття має місце інтеракція цінностей особистості з аксіосферою соціуму. Позбавлення від нездоров'я починається з усунення будь-яких перепон для цього у самій людині, тобто шляхом зміни ставлення людини до себе, свого здоров'я, соціального оточення та життя.

Основними векторами соціально-філософського аналізу феномену здоров'я є дослідження його у якості соціокультурної детермінанти; осмислення в контексті людського світогляду; соціально-філософська рефлексія співвідношення здоров'я і способу та стилю життя людини. Соціальне буття людини розглядається як сфера існування соціалізованої особистості, у якій індивідуальне та соціальне перебуває у екзистенційній 28 єдності, де стирається межа між матеріальним та ідеальним. В основі соціального буття людини лежить взаємодія системи цінностей особистості з аксіосферою суспільства (О. Астаф'єва, І. Доннікова, М. Каган, Р. Сірко).

Процес формування особистості невід'ємний від проблеми здоров'я людини, яка за посередництвом страждань переосмислює власний аксіологічний простір. Вади в роботі організму зумовлюють пориви нашого духу, а здоров'я – це те, в чому ми не є самі собою (Е. Сіоран).

Проблеми зі здоров'ям, від яких не може позбавити медицина (невиліковні хронічні хвороби; не пояснювані медициною тілесні та психічні недуги), стають свого роду життєвим уроком, що вчать особистість самостійно вирізняти елементи духовного її буття з того, що не підпадає під алгоритм медикоматеріалістичного мислення. В даному контексті відновлення повної персональної ідентичності з приходом недуги неможливе без активних духовних зусиль особистості.

Окремо доцільно підкреслити проблему інвалідності в контексті філософського осмислення соціальності, яка може відчужувати людину як саму від себе, так і від суспільства. Екзистенційні смисли такого відчуження лежать у площині страхів людини як сфері небуття її буття: страх бути відкинутим суспільством, нереалізованість бажання бути здоровим, страх втратити свободу пересування, страх смерті тощо. Оскільки, свободу людина усвідомлює через страхи (Ж.-П. Сартр), то звужуючи граничні межі страхів, людина стискає до потенційної нівеляції екзистенціали хвороби, розширюючи тим самим межі здоров'я і соціальної самореалізації особистості. Даний підхід зводить і проблему інвалідності до здорового оптимізму, коли соціально-правові, політико-економічні, освітньо-культурні підходи щодо людей з особливими потребами є мірою турботи держави про людину і визначає статус держави і напрям її розвитку.

В контексті філософії здоров'я підкреслюється, що духовно-моральна сфера буття суспільства, в умовах якого існує особистість, може слугувати передумовою ведення здорового способу та стилю життя, які є визначальними для збереження та формування індивідуального і соціального здоров'я. Притаманний людині суб'єктивний дух як форма її ставлення до самої себе, передбачає необхідність формування нових філософсько-світоглядних підходів на екологію людського тіла та духу, енергію людської думки, формування духовної самосвідомості, що є одним із засобів вирішення проблеми фізичного здоров'я людини.

Список використаних джерел:

1. Іванов О. О. Здоров'я людини у контексті соціальної філософії / О. О. Іванов // Перспективи: соціально-політичний журнал. – Одеса, 2012. – № 1(51). – С. 43–48.
2. Крымец Л. В. Социальное взаимодействие в контексте постиндустриального общества на современном этапе развития: монографія / Л. В. Крымец. – Saarbrücken, Germany: Lap Lambert Academic Publishing, 2012. – 163 с.